

Kemira Chemicals Oy:n Äetsän tuotantolaitoksen ympäristön asukkaille

TURVALLISUUSTIEDOTE

Kemira Chemicals Oy:n tuotantolaitos (tehtaat) on toiminut Äetsässä vuodesta 1939 lähtien. Äetsän tehtaat valmistavat ja varastoivat valkaisukemikaaleja, hienokemikaaleja pääosin vientiin lääketeollisuudelle sekä veden puhdistuskemikaaleja. Lisäksi tehtaalta toimitetaan kaukolämpöä läheiseen taajamaan ja paineistettuna pulloitettua vetyä. Kaukolämmön tuottaa ja toimittaa asiakkailleen Leppäkosken Energia Oy.

Tehtaan toiminnan luonteesta johtuen turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat otetaan toiminnassa huomioon. Kemikaalien valmistus ja varastointi on luvanvaraista. Viranomaiset ovat edellyttäneet yhtiöltä onnettomuuksien torjumiseksi ja seurausten minimoimiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä. Kaupungin pelastusviranomaisten kanssa on harjoitettu kiinteätä yhteistyötä.

Suuronnettomuusvaaran torjuntaa koskevat säädökset on annettu Suomen lainsäädännössä "kemikaaliturvallisuuslaissa" (390/2015), "asetuksessa vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista" (685/2015), valtioneuvoston "asetuksessa pelastustoimesta" (407/2011) sekä sisäministeriön "määräyksessä varautumisesta kemikaalionnettomuuksiin" (SM-1999-00636/Tu-311, Sarja A:63). Nämä säädökset koskevat myös Kemira Chemicals Oy:n Äetsän tuotantolaitosta. Yhtiö on laatinut asetuksen edellyttämän turvallisuusselvityksen ja toimittanut sen toimintaamme valvovalle Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä säädösten mukaisen sisäisen pelastussuunnitelman ja toimittanut sen pelastusviranomaisille. Yhtiöllä on asetuksen (685/2015) edellyttämät luvat.

Viimeisin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) Äetsän tuotantolaitoksille tekemä määräaikaistarkastus on tehty 4.5.2016. Tarkempaa tietoa tarkastuksesta ja tuotantolaitosta koskevasta tarkastusohjelmasta voi tiedustella tehtaanjohtajalta tai TUKESin ylitarkastaja Sanna Pietikäiseltä (029 5052 000).

Suuronnettomuuden sattuessa toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ryhtyä asianmukaisiin toimiin alueella ja ottaa yhteys pelastustoimeen, jotta suuronnettomuuksissa voidaan toimia asianmukaisesti ja minimoida niiden seuraukset. Pirkanmaan pelastuslaitoksen laatima ulkoinen pelastussuunnitelma kattaa myös tehtaan ulkopuolelle ulottuvat onnettomuudet ja on tarkoitettu pelastuslaitoksen toimintaa ohjaavaksi asiakirjaksi suuronnettomuuksien varalle. Onnettomuuden sattuessa väestön tulee noudattaa pelastusviranomaisen antamia ohjeita ja käskyjä.

Turvallisuusselvitys ja kemikaaliluettelo ovat yleisön nähtävänä Kemira Chemicals Oy:n Äetsän toimipaikalla ja niihin voi tutustua ottamalla yhteyttä tiedotteen lopussa mainittuihin henkilöihin.

Äetsän tehtailla käsitellään ja varastoidaan asetusten (685/2015), (407/2011) ja määräyksen (SM-1999-00636/Tu-311, Sarja A:63) tarkoittamista suuronnettomuusvaaraa aiheuttavista kemikaaleista natriumkloriattia, rikkidioksidia, epikloorihydriniä ja dietyleenitriamiinia.

Lisäksi yhtiö on tekemässään turvallisuusselvityksessä todennut, että hienokemikaali-tehtaalla, jossa valmistetaan natriumboorihydridiliuosta, sekä käytetään natriumbisulfiitin valmistuksessa rikkidioksidia, on asetuksen tarkoittama suuronnettomuusvaaran riski. Rikkidioksidin pitoisuus suuressa vuodossa voi ulottua tehtaan ulkopuolelle, mutta natriumboorihydridin vaikutus ei suuronnettomuus-vaaraselvityksen mukaan ulotu tehtaan ulkopuolelle.

RIKKIDIOKSIDI

Ohje kaasuvaaran varalta on tämän tiedotteen liitteenä.

NATRIUMKLORAATTI (kloraaatti):

Kloraaatti on valkoinen kiteinen jauhe, jonka pääasiallinen käyttö on sellun valkaisuissa.

Kloraaatti on haitallista nieltynä ja myrkyllistä vesieliöille. Voimakkaasti hapettava aineena kloraaatti voi aiheuttaa tulipalo- tai räjähdysvaaran asetus (EY) N:o 1272/2008 Jos henkilö on niellyt kloraaattia, on hänen hakeuduttava lääkärin hoitoon. Se on myös ympäristölle vahingollista.

Palavaan aineeseen sekoittuneena kloraaatti aiheuttaa palovaaran tai jopa räjähdysvaaran joissakin tilanteissa. Turvallisuusselvityksen mukaan kloraaattitehtaasta ei aiheudu suuronnettomuusvaaraa tehtaan ulkopuolelle. Tulipalotilanteessa on savukaasuja kuitenkin syytä väistää, koska ne voivat, kuten palokaasut usein, sisältää vahingollisia aineita. Tässä tapauksessa onnettomuudesta annetaan hälytys ja tiedotusta kuten tulipalosta yleensäkin.

EPIKLOORIHYDRIINI:

Epikloorihydriini on väritöntä, pistävän hajuista nestettä, jota käytetään toimipaikalla märkälujahartsin raaka-aineena. Epikloorihöyry on ilmaa raskaampaa.

Epikloorihydriini on helposti syttyvää ja myrkyllistä hengitettynä. Se on voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa, saattaa aiheuttaa syöpää ja epäillään heikentävän hedelmällisyyttä tai vaurioittavan sikiötä. Epikloorihydriinillä on pitkäaikaisia haitallisia vaikutuksia vesieliöille.

Tehtaan toiminnassa on ennakolta huomioitu tarpeelliset turvallisuus- ja varotoimenpiteet. Mikäli jonkin onnettomuustapauksen takia sattuisi suuri epikloorihydriinivuoto tai epikloorihydriinin tulipalo, joka uhkaisi tehtaan ympäristöä, annetaan siitä hälytys kuten rikkidioksidikaasuvaaratilanteessa.

DIETYLEENITRIAMIINI:

Dietyleenitriamiini on väritöntä tai kellertävää ammoniakaisen hajuista nestettä, jota käytetään toimipaikalla märkäluhartsin raaka-aineena. Dietyleenitriamiinihöyry on ilmaa raskaampaa. Dietyleenitriamiini ei haihdu helposti ilmaan normaalilämpötiloissa.

Dietyleenitriamiini on tappavaa hengitettynä sekä voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.

Tehtaan toiminnassa on ennakolta huomioitu tarpeelliset turvallisuus- ja varotoimenpiteet. Mikäli jonkin onnettomuustapauksen takia sattuisi dietyleenitriamiinin tulipalo, joka uhkaisi tehtaan ympäristöä, annetaan siitä hälytys kuten rikkidioksidikaasuvaaratilanteessa.

TIEDOTTEEN SISÄLTÖ JA LISÄTIEDOT

Kemira Chemicals Oy
Kemiantie 1
PL 7
32741 Sastamala

Tehtaanjohtaja Mervi Liedes
Suojelujohtaja Jukka Ailama

050 387 3858
044 040 1989

Pirkanmaan pelastuslaitos
Satakunnankatu 16
33100 TAMPERE

Pelastuslaitoksen vaihde:
www.pirkanmaanpelastuslaitos.fi

03 5656 12

Tämä turvallisuustiedote on nähtävillä pelastuslaitoksen Internet-sivuilla ja Tampereen keskuspaloaseman asiakaspalvelupisteellä (tiedot yllä).

LIITE A4.1 Ohjeita ympäristön asukkaille kaasuvaaran varalta